

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter (SJVFS 2000:132) om stöd för miljövänligt
jordbruk;**

SJVFS 2001:115

Utkom från trycket
den 25 februari 2002
Omtryck

beslutade den 12 december 2001

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 1 kap. 4, 9 och 22 §§ förordningen (2000:577) om stöd för miljö- och landsbygdsutvecklingsåtgärder samt efter samråd med länsstyrelsen, Riksantikvarieämbetet och Naturvårdsverket, i fråga om verkets föreskrifter (SJVFS 2000:132) om stöd för miljövänligt jordbruk¹

dels att 1 kap. 4 - 7, 11-18, 22-28 och 31 §§, 2 kap. 25 § samt bilaga 10 skall upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 3, 19, 21, 29 §§, 2 kap. 2, 28 och 29 §§, 3 kap. 7 - 8 §§, 4 kap. 6, 17, 53, 56, 58, 60 och 72 §§ samt bilaga 2 skall ha följande lydelse,

dels att det i föreskrifterna skall införas nya paragrafer, 1 kap. 2 a och 29 a §§, av följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

1 kap. GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Inledande bestämmelser

1 § Denna författning gäller nedanstående stöd för miljövänligt jordbruk.

A. Bevarande av odlingslandskapets biologiska mångfald och kultur-
miljövärden:

1. Bevarande av betesmarker och slåtterängar.

2. Bevarande av värdefulla natur- och kulturmiljöer i odlingsland-
skapet.

3. Bevarande av utrotningshotade husdjursraser.

B. Öppet och varierat odlingslandskap.

C. Miljöanpassat jordbruk:

1. Ekologiska produktionsformer.

---

¹ Författningen senast omtryckt SJVFS 2001:42.

2. Åtgärder för minskat kväveläckage.
3. Skötsel av våtmarker och småvatten.
4. Skyddszoner.
5. Miljövänlig odling av bruna bönor.
6. Miljövänlig odling av sockerbeter. (SJVFS 2001:9).

2 § Grundläggande bestämmelser om stöd för miljövänligt jordbruk finns i

1. rådets förordning (EG) nr 1257/1999 av den 17 maj 1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden och om ändring och upphävande av vissa förordningar²,

2. kommissionens förordning (EG) nr 1750/1999 av den 23 juli 1999 om tillämpningsföreskrifter till rådets förordning (EG) nr 1257/1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden³,

3. lagen (1994:1708) om EG:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden,

4. förordningen (2000:577) om stöd för miljö- och landsbygdsutvecklingsåtgärder (LBU-förordningen),

5. rådets förordning (EEG) nr 3508/92 av den 27 november 1992 om ett integrerat system för administration och kontroll av vissa stödssystem inom gemenskapen⁴, samt

6. kommissionens förordning (EEG) nr 3887/92 av den 23 december 1992 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för det integrerade administrations- och kontrollsystemet för vissa av gemenskapens stödssystem⁵ (IAKS-förordningen).

2 a § Bestämmelser om hur ansökan om godkännande av åtagande och ansökan om utbetalning av stöd skall göras samt om sista sådatum finns i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2001:113) om ansökan om vissa jordbrukarstöd och anmälan av foderareal. (SJVFS 2001:115).

Definitioner

3 §⁶ I denna författning förstås med

brukningscentrum: det block eller det närmast belägna blocket där de för jordbruksföretagets drift viktigaste ekonomibyggnaderna är belägna,

---

² EGT L 160, 26.6.1999, s. 80 (Celex 31999R1257).

³ EGT L 214, 13.8.1999, s. 31 (Celex 31999R1750).

⁴ EGT L 355, 5.12.1992, s. 1 (Celex 31992R3508).

⁵ EGT L 391, 31.12.1992, s. 36 (Celex 31992R3887).

⁶ Senaste lydelse SJVFS 2001:42.

ekologiskt odlat foder: foder från egen produktion framställt i enlighet med denna författning eller foder som har godkänts av ett godkänt kontrollorgan,

ekologisk odling: odling som sker i enlighet med denna författning eller odling som godkänts av ett godkänt kontrollorgan,

extensiv djurhållning: produktionssystem som inte är definierade som intensiv djurproduktion och där djurtätheten dels följer av bilaga VII i rådets förordning (EEG) nr 2092/91⁷ vad avser betesdjur, dels följer av 1 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:79) om miljöhänsyn i jordbruket, för övriga djur. Det totala antalet djur per hektar får inte vara högre än följande:

kalvar yngre än 1 år	5 djur/hektar,
nötkreatur mellan 1 och 2 år	3,3 djur/hektar,
mjölkkor inklusive utslagskor och sinkor över 2 år	1,6 djur/hektar,
övriga nötkreatur över 2 år inklusive ko med kalv under 6 månader	2 djur/hektar,
tackor med tillhörande lamm samt andra får	13,3 djur/hektar,
getter med tillhörande killingar samt andra getter	13,3 djur/hektar,
suggor i produktion	2,2 djur/hektar,
slaktsvin	10,5 djur/hektar,
värphöns	100 djur/hektar,
unghöns	250 djur/hektar,
slaktkycklingar	470 djur/hektar,
kalkoner, ankor och gäss	140 djur/hektar,
ston med tillhörande föl under 6 månader och andra hästar	2 djur/hektar,

fäbodbeta: bete vid av länsstyrelsen godkända fäboddar,

förna: dött växtmaterial på marken som fortfarande har kvar sin struktur och ännu inte brutits ner,

förökningsmaterial: utsäde eller plantor av ettåriga eller fleråriga växter avsedda för att producera växter eller växtprodukter,

genbanksintyg: intyg om identitet och rasrenhet utfärdat av för rasen företrädande förening eller av ägare till den genbanksbesättning som djuret tillhör,

genetiskt modifierad organism: en organism i vilken det genetiska materialet har ändrats på ett sätt som inte inträffar naturligt genom parning eller naturlig rekombination,

godkänt kontrollorgan: ett kontrollorgan som utsetts av Statens jordbruksverk, enligt förordning (1995:702) om EG:s förordning om ekologiskt framställda produkter,

⁷ EGT L 198, 22.7.1991, s. 1 (Celex 31991R2092).

grovfoder: hö, halm, ensilage, bete, grönfoder, löv, bark, rotfrukter eller betmassa,

grässvål: hävdad markvegetation med sammanhållet rotskikt,

intensiv djurproduktion: hållande av fjäderfä i bur eller pälsdjur i bur samt specialiserad produktion av nöt i spaltgolvsboxar och specialiserad slaktsvinsproduktion (undantaget slaktsvinsproduktion i ströbäddsboxar) under förutsättning att nöt- eller slaktsvinsproduktionen inte sker på jordbrukarens egen produktionsenhet och att nöten eller svinen inte är jordbrukarens egna,

kemiska bekämpningsmedel: av Kemikalieinspektionen godkända bekämpningsmedel,

klippande eller skärande redskap: redskap använda på ett sådant sätt att de ger en distinkt snittyta,

lövtäktsträd: träd som är möjliga att använda för lövtäkt och som bär tydliga spår av att under lång tid ha använts för lövtäkt eller som kan ersätta utgående sådana träd inom eller bredvid samma betesmark eller slätteräng,

officiell husdjurskontroll: husdjurskontroll övervakad av Jordbruksverket med stöd av lagen (1985:342) om kontroll av husdjur,

skadlig ansamling av förna: en ansamling av förna som kan leda till uppluckring av grässvålen eller på annat sätt skada markens natur- och kulturmiljövärden,

skogsbete: bete inom ett område som huvudsakligen består av skogsbetesmark med ett till övervägande del spontant uppkommet trädbestånd. Trädbeståndet skall ha inslag av gamla träd eller på annat sätt visa på att en lång kontinuitet råder i trädskiktet. Området skall sakna påtagliga indikationer på storskaliga kontinuitetsbrott som t.ex. trakthygge eller på att marken använts som inäga. Områdets markvegetation skall vara betespräglad och innehålla växtarter eller ha en vegetationsstruktur som visar på en långvarig beteshävd,

stödmyndighet: den myndighet som prövar frågor om stödet i första instans,

tillskottsutfodring: sådan utfodring eller sådan fällindelning som kan leda till att skadlig tillförsel av växtnäring sker till stödberättigad areal,

träd och buskar av igenväxningskaraktär: träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag och som kan skada natur- eller kulturmiljövärden eller den foderproducerande markvegetationen. Hit räknas inte sådana träd och buskar som behövs som skydd för betesdjur i betesmarker eller slätterängar eller som behövs för att ersätta träd och buskar som haft betydelse för äldre markanvändning,

vall: en gröda som består av vallgräs eller vallbaljväxter eller en blandning av vallgräs och vallbaljväxter,

vallbrott: mekanisk bearbetning eller kemisk bekämpning som leder till att vallens återväxtnöjligheter upphör,

växtskadegörare: virus, bakterie, svamp, nematod, insekt, kvalster, mykoplasma och annan organism ur växt- eller djurriket som kan förorsaka sjukdom eller annan skada på växt eller växtodling,

åtagandecentrum: plats för gårdsbebyggelse, exempelvis brukningscentrum,

åtagandeenhet: all åkermark som naturligt hör till åtagandecentrum och som länsstyrelsen fastställer vara åtagandeenhet, samt

äldre markanvändning: hävd som i allt väsentligt motsvarar den som tillämpades före jordbrukets storskaliga mekanisering och introduktionen av handelsgödsel efter andra världskriget. (SJVFS 2001:115).

Ansökan om godkännande av åtagande och ansökan om utbetalning av stöd m.m.

Allmänt om ansökningar m.m.

| 4 §⁸ har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

| 5 § har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

| 6 § har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

| 7 § har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

Allmänt om godkännande av åtagande

8 § Stödperioden för ett åtagande enligt 1 § börjar löpa den 1 januari det år ansökan avser. Under en stödperiod kan en sökande endast få ett godkännande av ett åtagande inom en och samma stödform enligt 1 §. (SJVFS 2001:9).

9 § Av ikraftträdande- och övergångsbestämmelser till LBU-förordningen framgår att miljöstödsåtaganden enligt förordningen (SJVFS 1995:133) om miljöstöd eller förordningen (1997:1336) om miljöstöd får avslutas före åtagandeperiodens utgång om de ersätts med åtaganden inom en stödform med samma syfte inom ramen för LBU-förordningen. Vilka stödformer som har samma syfte framgår av bilaga 1. Miljöstödsåtaganden inom stödformer enligt förordningen (SJVFS 1995:133) om miljöstöd eller förordningen (1997:1336) om miljöstöd som inte förtecknas i bilaga 1 får inte avslutas med stöd av denna paragraf före åtagandeperiodens utgång.

---

⁸ Senaste lydelse SJVFS 2001:9.

Ett åtagande som ersätter ett annat med stöd av denna paragraf behöver inte till omfattningen vara identiskt med det åtagande som ersätts.

I de fall ett åtagande som ersätter ett annat med stöd av denna paragraf inte fullföljs under de två första stödåren skall beslut om återbetalning även omfatta de miljöstödsåtaganden godkända med stöd av den upphävda förordningen (SJVFS 1995:133) om miljöstöd eller förordningen (1997:1336) om miljöstöd som avslutats före åtagandeperiodens utgång med stöd av denna paragraf.

En ansökan om godkännande av ett åtagande inom en stödform som enligt bilaga 1 har samma syfte som en eller flera stödformer enligt förordningen (SJVFS 1995:133) om miljöstöd eller förordningen (1997:1336) om miljöstöd inom vilken eller vilka sökanden har ett miljöstödsåtagande, kan endast beviljas om detta eller dessa miljöstödsåtaganden avslutas i enlighet med denna paragraf.

9 a § Utbetalning av stöd enligt denna författning kan kombineras med utbetalning enligt förordningen (SJVFS 1995:133) om miljöstöd eller förordningen (1997:1336) om miljöstöd i den utsträckning som framgår av bilaga 2.

Utöver kombinationer i enlighet med bilaga 2 tillåts följande; utbetalning av miljöstöd för utrotningshotade husdjursraser enligt förordningen (SJVFS 1995:133) om miljöstöd eller förordningen (1997:1336) om miljöstöd får kombineras med utbetalning av samtliga stöd, undantaget stöd för utrotningshotade husdjursraser, enligt denna författning. Utbetalning av stöd för utrotningshotade husdjursraser enligt denna författning får kombineras med utbetalning av samtliga miljöstöd, undantaget stöd för utrotningshotade husdjursraser, enligt förordningen (SJVFS 1995:133) om miljöstöd eller förordningen (1997:1336) om miljöstöd.

Om ansökan om utbetalning avser stöd både enligt LBU-förordningen och enligt förordningen (SJVFS 1995:133) om miljöstöd eller förordningen (1997:1336) om miljöstöd och ansökan avser samma mark, kan utbetalning endast ske enligt LBU-förordningen. (SJVFS 2001:9).

9 b § Åtaganden om stöd i enlighet med denna författning kan kombineras inom samma företag med åtaganden om miljöstöd enligt förordningen (SJVFS 1995:133) om miljöstöd eller förordningen (1997:1336) om miljöstöd i den utsträckning som framgår av bilaga 2.

10 § Enligt 1 kap. 4 § LBU-förordningen får en ansökan om stöd för en ny stödperiod endast beviljas om sökanden respekterar god jordbrukarsed.

Detta innebär att stöd endast kan lämnas till jordbruksföretag som, i sin jordbruksverksamhet på brukningsenheten, under stödperioden respekterar nedanstående bestämmelser i den utsträckning dessa reglerar enskildas förhållanden

1. bestämmelserna om djurhållning och gödselhantering samt växtodling, i förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket,

2. bestämmelserna om begränsning av antalet djur i ett jordbruk, lagring och spridning av stallgödsel samt krav för att åkermark skall anses höst- eller vinterbevuxen, i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:79) om miljöhänsyn i jordbruket,

3. bestämmelserna om kunskapskrav m.m. i vissa fall, tillstånd att använda bekämpningsmedel, samt spridning av bekämpningsmedel, i förordningen (1998:947) om bekämpningsmedel, samt

4. bestämmelserna om val av medel och om skyddsavstånd i Statens naturvårdsverks föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av bekämpningsmedel.

Den som ansöker om godkännande av ett åtagande för en ny stödperiod skall på ansökningsblanketten intyga att god jordbrukarsed respekteras. (SJVFS 2001:77).

Ansökan om godkännande av åtagande

- | 11 §⁹ har upphävts genom (SJVFS 2001:115).
- | 11 a § har upphävts genom (SJVFS 2001:115).
- | 12 §¹⁰ har upphävts genom (SJVFS 2001:115).
- | 13 §¹¹ har upphävts genom (SJVFS 2001:115).
- | 14 §¹² har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

Ansökan om utbetalning av stöd

- | 15 §¹³ har upphävts genom (SJVFS 2001:115).
- | 16 §¹⁴ har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

Redovisning på annan handling än SAM 2001-blanketten

- | 17 § har upphävts genom (SJVFS 2001:115).
- | 18 § har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

---

⁹ Senaste lydelse SJVFS 2001:77.

¹⁰ Senaste lydelse SJVFS 2001:102.

¹¹ Senaste lydelse SJVFS 2001:9.

¹² Senaste lydelse SJVFS 2001:9.

¹³ Senaste lydelse SJVFS 2001:77.

¹⁴ Senaste lydelse SJVFS 2001:102.

Ansökan om att ändra ett åtagande till ett annat, vidgat, åtagande under pågående stödperiod

19 § En ansökan enligt 2 kap. 1 § andra stycket LBU-förordningen om att ändra ett åtagande om stöd till ett annat åtagande skall göras på Jordbruksverkets blankett "Ansökan om ändring av åtagande 2002". Blanketten skall ha lämnats in till stödmyndigheten senast vid den tidpunkt då ansökan om godkännande av åtagande skall ha lämnats in det år ändringen av åtagandet skall träda i kraft och då innehålla tydliga uppgifter om

1. vem som ansöker om ändrat åtagande,
2. vilket åtagande som redan finns och vad åtagandet skall ändras till, samt
3. vilken omfattning av åtagandet som ansökan avser.

Är den särskilda blanketten inte inkommen och villkoren i punkterna 1 och 2 inte uppfyllda senast den 15 april 2002 kan en ansökan om ändrat åtagande för år 2002 inte godkännas.

En ansökan får kompletteras med uppgifter som avser omfattning enligt punkt 3 ovan. Sådan komplettering skall ske senast 25 dagar efter den tidpunkt som avses i andra stycket. Sker ingen komplettering omfattar ansökan endast de uppgifter som har redovisats på föreskrivet sätt. (SJVFS 2001:115).

Anpassning av befintligt åtagande

20 § Om det vid kontroll eller på annat sätt fastställs av stödmyndigheten att ett åtagandes omfattning skiljer sig från den omfattning sökanden angivit i sin ansökan om godkännande av åtagande får stödmyndigheten anpassa åtagandets omfattning till de av stödmyndigheten fastställda uppgifterna. I de fall stödmyndigheten fastställer en större omfattning än den omfattning sökanden angivit i sin ansökan om godkännande av åtagande får stödmyndigheten anpassa åtagandet först efter överenskomelse med sökanden. Anpassningen skall vara berättigad med hänsyn till syftet med åtagandet. (SJVFS 2001:9).

Ansökan om utökning av befintligt åtagande

21 §¹⁵ Under den tid ett åtagande löper kan åtagandet utökas till att omfatta ytterligare arealer, djurenheter eller andra ersättningsgrundande enheter för återstoden av åtagandets löptid, under förutsättning att utökningen är till uppenbar fördel för det ifrågavarande åtagandet. Omfatt-

---

¹⁵ Senaste lydelse SJVFS 2001:9.

ningen av utökningen måste även kunna motiveras med hänsyn till åtagandets karaktär, den återstående periodens längd och utökningens storlek som skall vara betydligt mindre än det ursprungliga åtagandet.

Utökning av ett åtagandet kan också ske genom att ersätta stödmotagarens ursprungliga åtagande med ett nytt åtagande för hela den berörda arealen, djurenheterna eller de andra ersättningsgrundande enheterna på villkor som är minst lika stränga som för det ursprungliga åtagandet.

Ansökan om utökning av ett åtagande skall göras på Jordbruksverkets blankett ”Ansökan – Åtagande för stöd för miljövänligt jordbruk, stödperiod med början 2002”. Blanketten skall ha kommit till stödmyndigheten senast den 21 mars 2002. Är uppgifter som utgör ansökan om utökning av ett åtagande inte inkomna på blanketten senast den 15 april kan en ansökan om utökning av ett åtagande år 2002 inte godkännas. (SJVFS 2001:115).

Ansökan om övertagande vid brukarskifte

| 22 §¹⁶ har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

| 23 § har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

| 24 §¹⁷ har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

Identifiering av areal och krav på karta

| 25 §¹⁸ har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

| 26 § har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

Kompletteringar och ändringar av ansökan m.m.

| 27 §¹⁹ har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

| 28 § har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

Ersättningsdjur och underlag för beräkning av innehav av nötkreatur

| 29 § Uppgifter om nötkreatur som skall utgöra underlag för beräkning av antalet djurenheter hämtas ur det centrala nötkreatursregistret (CDB). Det beräknade antalet djurenheter skall utgöra underlag för utbetalning av

---

¹⁶ Senaste lydelse SJVFS 2001:9.

¹⁷ Senaste lydelse SJVFS 2001:9.

¹⁸ Senaste lydelse SJVFS 2001:9.

¹⁹ Senaste lydelse SJVFS 2001:68.

stöd. Räkningsperioden är 1 januari – 31 augusti 2002. (SJVFS 2001:115).

29 a § För att uppgifterna i CDB skall kunna utgöra underlag för beräkning av antalet djurenheter skall sökanden redovisa produktionsplatsnummer i blanketten SAM 2002. Endast de nötkreatur som finns redovisade på sökandens produktionsplats senast det datum då underlag för beräkning hämtas ur CDB kan tillgodoräknas sökanden. Ett djur som lämnats till slakt men som sökanden underlåtit att rapportera ut tillgodoräknas dock inte sökanden.

Ett djur får endast tillgodogöras en sökande vid ett och samma räkningstillfälle. Den dag ett djur rapporteras ut från en produktionsplats anses djuret tillhöra produktionsplatsen.

Om särskilda skäl föreligger får stödmyndigheten medge att ett djur som inte är anmält till CDB får räknas under förutsättning att det inte beror på sökanden att djuret inte är anmält till CDB. (SJVFS 2001:115).

30 § Får, getter och svin som angivits i ansökan får, under den period som djuren skall hållas, bytas ut mot eller flera andra stödberättigande djur om bytet genomförs inom 20 dagar från det att de lämnat jordbruksföretaget och om antalet djurenheter inte minskas mot de i ansökan om utbetalning redovisade djurenheter.

Tillbakadragande av arealer och djur m.m.

31 §²⁰ har upphävts genom (SJVFS 2001:115).

Kontroll

32 § har upphävts genom (SJVFS 2001:9).

33 § För varje kontrollbesök skall den rapport som avses i artikel 7 a IAKS-förordningen även innehålla

1. i förekommande fall de landskapselement eller tilläggsersättning eller kompletterande åtgärder som åtagandet omfattar, samt

2. vilka skötselvillkor och andra villkor som kontrollerats och resultatet av kontrollerna.

Undantag

34 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i detta kapitel.

---

²⁰ Senaste lydelse SJVFS 2001:9.

2 kap. BEVARANDE AV ODLINGSLANDSKAPETS BIOLOGISKA MÅNGFALD OCH KULTURMILJÖVÄRDEN

Bevarande av betesmarker och slätterängar

Grundersättning

Allmänt

1 § Grundersättning lämnas för åtgärder som bevarar och förstärker hävdberoende natur- och kulturmiljövärden i betesmarker, slätterängar, fåbodbeten, skogsbeten samt alvarbete på Öland och Gotland. Åtgärderna skall utföras på samma mark under hela stödperioden. (SJVFS 2001:9).

2 §²¹ För fåbodbeten, skogsbeten samt alvarbete med alvarplan fastställer länsstyrelsen den areal som skall omfattas av åtagandet. För fåbodbeten skall länsstyrelsen ta hänsyn till antal djur, djurslag, fåbodens läge och andra uppgifter som har betydelse för fastställande av arealen. (SJVFS 2001:115).

3 § *har upphävts genom (SJVFS 2001:9).*

4 § När länsstyrelsen godkänt sambete är varje sökande ansvarig, i proportion till sin andel av den totala arealen, för att villkoren enligt 5-10 §§ uppfylls.

Skötselvillkor för grundersättning

5 § Träd och buskar av igenväxningskaraktär skall ha tagits bort före första stödårets slut och därefter hållas borta under hela stödperioden.

Marken skall årligen skötas så att ingen skadlig ansamling av förna kan ske.

För betesmarker gäller utöver vad som sägs i första och andra stycket att marken årligen skall betas av. Ett enstaka år får dock avbetningen ersättas med slätter.

För slätterängar gäller utöver vad som sägs i första och andra stycket att markvegetationen årligen skall slås av och tas bort. Vid slätter får endast klippande eller skärande redskap användas. Vid behov skall ängen städas årligen.

6 § För bete vid fåbodan gäller att marken årligen skall skötas med ett betestryck av minst en sjundedels djurenhet per hektar. Djur, som räknats

---

²¹ Senaste lydelse SJVFS 2001:9.

om till djurenheter, skall vistas vid fäbod eller fäbodlar som ingår i brukarens åtagande under hela betessäsongen. (SJVFS 2001:9).

7 § För alvarbete på Öland och Gotland får länsstyrelsen besluta om annan tidpunkt för när träd och buskar av igenväxningskaraktär skall ha tagits bort än vad som framgår av 5 §. Sådana träd och buskar skall dock ha tagits bort senast före fjärde stödårets slut.

8 § För alvarbete på Öland och Gotland och fäbodbete får länsstyrelsen vid behov föreskriva om ytterligare villkor enligt 13 §.

9 § På den mark för vilken stöd lämnas för bevarande av betesmarker och slätterängar gäller förbud mot

1. spridning av kemiska bekämpningsmedel,
2. gödsling,
3. kalkning,
4. konstbevattning,
5. täkt av sten eller jord, samt
6. andra åtgärder som kan skada natur- och kulturmiljövärden.

Länsstyrelsen får, med hänsyn till äldre markanvändning, medge undantag från förbud enligt första stycket punkt 2-4.

10 § Om det finns risk att fornlämningar skadas får länsstyrelsen vid behov besluta om

1. förbud mot hästbete, eller
2. förbud mot bete vintertid.

Tilläggsersättning

Allmänt

11 § Om behov av särskild natur- eller kulturmiljöanpassad skötsel föreligger kan, utöver grundersättning, tilläggsersättning lämnas för skötsel av beständigt och tydligt avgränsade betesmarker och slätterängar med höga biologiska eller kulturhistoriska värden. Länsstyrelsen bestämmer vilka marker som berättigar till tilläggsersättning och fastställer areal för grund- och tilläggsersättning för dessa marker. Markernas avgränsningar samt skötselvillkor enligt 13 § skall framgå av en av länsstyrelsen fastställd åtgärdsplan.

För alvarbete på Öland och Gotland, fäbod- och skogsbete utgår inte tilläggsersättning. (SJVFS 2001:9).

12 § För att betesmarker och slätterängar skall kvalificera för tilläggsersättning skall följande förutsättningar vara uppfyllda

1. marken får endast i liten grad vara påverkad av gödsling eller andra produktionshöjande åtgärder,

2. marken skall innehålla vegetationstyper, växt- eller djurarter som visar på långvarig slåtter- eller beteshävd eller höga kulturhistoriska värden som kräver särskild skötsel, samt

3. särskild skötsel enligt 13 § krävs.

Skötselvillkor för tilläggsersättning

13 § Särskilda skötselvillkor för tilläggsersättning får beslutas av länsstyrelsen beträffande

1. förbud mot tillskottsutfodring av betesdjur,
2. när på året bete eller slåtter skall företas,
3. reglering av bete med vissa djurslag,
4. vilket utseende vegetationen, inklusive träd och buskar, skall ha vid vegetationsperiodens slut, samt
5. skötsel och underhåll av kulturhistoriskt värdefulla landskapselement.

14 § Om såväl grund- som tilläggsersättning utgår för en areal skall ett avdrag för villkorsbrott påverka hela den sammanlagda ersättning som lämnas för arealen.

Ersättning för kompletterande åtgärder

Allmänt

15 § Ersättning kan beviljas för kompletterande åtgärder på betesmarker och slåtterängar, för vilka tilläggsersättning lämnas, för att bevara och förstärka sådana natur- och kulturmiljövärden som är beroende av kompletterande åtgärder enligt 16 §.

Villkor för kompletterande åtgärder

16 § Villkor för kompletterande åtgärder får beslutas av länsstyrelsen beträffande

1. vilka träd som skall användas som lövtäktsträd och formerna för lövtäkten,
2. för slåtterängar
  - a. ersättande av maskinell slåtter med manuella metoder, eller
  - b. om och när efterbete skall ske.

17 § Ersättning för lövtäkt lämnas med 100 kr/träd, dock max 500 kr/ha.

Bevarande av värdefulla natur- och kulturmiljöer i odlingslandskapet

18 § Ersättning lämnas för skötsel av samtliga värdefulla landskapselement på eller i anslutning till åkermark inom en åtagandeenhet. För att ett landskapselement skall anses ligga i anslutning till åkermark skall det ha

gemensam ren med åkern. Ett landskapselement som ligger omgivet av ett annat ägoslag anses inte ligga i anslutning till åkermark. (SJVFS 2001:9).

19 § Ersättningsberättigande värdefulla landskapselement definieras i bilaga 3.

20 § Ersättning lämnas endast för åtagandeenhet inom vilken de värdefulla landskapselementens sammanlagda ersättningsnivå uppgår till minst 3 000 kronor.

21 § På åkermark inom en åtagandeenhet är det inte tillåtet att

1. bedriva sten- eller jordtäkt eller annan liknande verksamhet,
2. tippa sten eller massor på landskapselement eller dess renar, eller
3. ta marken ur produktion av andra skäl än miljöskäl.

22 § Landskapselement inom åtagandeenheten skall skötas enligt följande

1. träd och buskar av igenväxningskaraktär får inte förekomma på landskapselement eller dess renar,
2. anlagda landskapselement skall underhållas på det sätt som anges i bilaga 4, samt
3. upplag och avfall, exempelvis gammalt foder eller uttjänt virke, skrot och rensningsmassor, skall forslas bort från landskapselement och dess renar. (SJVFS 2001:9).

23 § Utöver vad som gäller i övrigt får länsstyrelsen föreskriva om

1. tider och former för bete,
2. särskilda skötselvillkor för landskapselement bestående av träd, samt
3. att undanta enstaka landskapselement eller del av landskapselement från åtagandet i de fall skötsel enligt 22 § kan skada enligt aktuell rödlista utrotningshotad art. Detsamma gäller om utebliven skötsel bättre skulle kunna bevara landskapselementets natur- eller kulturvärde.

24 § Ersättning lämnas inte för skötsel av landskapselement på eller i anslutning till skiften med energiskog, julgransodling eller annan liknande vedartad gröda.

25 § *har upphävts genom (SJVFS 2001:115).*

Bevarande av utrotningshotade husdjursraser

26 §²² Följande raser berättigar till stöd:

---

²² Senaste lydelse SJVFS 2000:132.

Nötkreatur:	Fjällko Rödkulla Allmogeko (väneko, ringamålako, bohuskulla)
Får:	Gutefår Ryafår Svenskt finullsfår Allmogefår (skogsfår, dala pälsfår, roslagsfår)
Getter:	Lantrasget Allmogeget (göingeget, jämtget)
Svin:	Linderödssvin

(SJVFS 2001:77).

27 § Uppgifter om nötkreatur som skall utgöra underlag för utbetalning hämtas ur centrala nötkreatursregistret (CDB). Uppgifterna baseras på de produktionsplatsnummer och individnummersom sökanden redovisat.

Minst det antal får, getter och svin, omräknat till djurenheter, som anges i ansökan om utbetalning skall hållas hos sökanden under en period av minst två månader räknat från dagen efter det att ansökan om utbetalning kommit in till Jordbruksverket.

Får och getter skall ha satts in i avel för att berättiga till stöd. Svin skall vara minst sex månader gamla för att berättiga till stöd.

28 §²³ Stöd får ges för djur av enligt 26 § stödberättigande ras som berättigat till miljöstöd för utrotningshotade husdjursraser år 1995-2000 samt andra renrasiga djur av de raser som anges i 26 §. Stöd får även ges för fjällkor och rödkullor vars mor berättigat till miljöstöd för utrotningshotade husdjursraser 1995-2000 och vars far till minst 87,5 procent tillhör rasen i fråga.

Med renrasiga fjällkor och rödkullor menas djur vars far och morfar till minst 87,5 procent tillhör rasen i fråga och vars mor till minst 70 procent tillhör rasen i fråga.

Med renrasiga gutefår, ryafår och svenskt finullsfår menas djur vars far och mor till minst 93,75 procent tillhör rasen i fråga.

Renrasighet skall styrkas med härstammingsuppgifter som är grundade på officiell husdjurskontroll eller med genbanksintyg. Renrasighet för allmogekor, allmogegetter och svin skall dock kunna styrkas med genbanksintyg. (SJVFS 2001:115).

29 § Besättningar med allmogekor, allmogegetter och svin som berättigar till stöd skall under hela stödperioden vara anslutna till genbanksverksamhet. Övriga besättningar med djur som berättigar till stöd skall under

---

²³ Senaste lydelse SJVFS 2001:77.

hela stödperioden vara anslutna till officiell husdjurskontroll med avseende på härstamningskontroll.

Ägare till nötkreatur, får och getter skall följa de regler som gäller för officiell härstamningskontroll vad gäller årlig rapportering av betäckningar, semineringar och födslar. Ägare till besättningar med stödberättigande allmogekor, allmogegetter eller svin skall följa de regler som gäller för årlig rapportering till genbanksverksamhet.

Djuren skall vara individ märkta. (SJVFS 2001:115).

30 § Under stödperioden får stödberättigande hondjur endast paras med handjur av samma ras som dominerar hos hondjuret i fråga.

3 kap. ÖPPET OCH VARIERAT ODLINGSLANDSKAP

1 § All den vallareal som odlas på jordbruksföretaget inom stödområde 1 - 5 och på öar utan fast landförbindelse med undantag av Ven skall skötas enligt stödreglerna. (SJVFS 2001:9).

2 § Inom vallen är det inte tillåtet att sprida kemiska bekämpningsmedel.

3 § Vallen skall årligen betas eller slås. Skörden skall föras bort.

4 § Vallen skall ligga obruten minst två vintrar i följd. Vallen får brytas tidigast efter det att villkoret enligt 3 § är uppfyllt minst två år i följd. (SJVFS 2001:9).

5 § För företag med vall inom mer än ett stödområde, enligt bilaga 2 till LBU-förordningen, beräknas stödet proportionellt efter det område inom vilket vallarealen är belägen.

För företag med vall inom flera av stödområdena 1, 2 a, 2 b och 3 lämnas inte stöd för större areal än högst det antal hektar vall per djurenhet för vilken stöd kan lämnas i det stödområde där företagets brukningscentrum är beläget.

För företag med vall inom stödområde 1-3 och vars brukningscentrum är beläget utanför område 1-3 lämnas stöd för vall inom stödområde 1-3 oberoende av djurinnehav och med det stödbelopp per hektar som gäller för stödområde 4.

För företag med vall inom både stödområde 3 och 4 och vars brukningscentrum är beläget inom område 3 tillämpas, i fråga om stödbeloppets nivå och krav på innehav av djur, de bestämmelser som gäller för område 3. (SJVFS 2001:9).

6 § En sökande, med vall inom stödområde 1-3, skall redovisa det djurinnehav, vad avser tackor och getter, som utgör underlag för utbetalning av stöd. Minst det antal djur som anges i redovisningen skall hållas

hos sökanden under en period av minst två månader räknat från dagen efter det att ansökan om utbetalning kommit in till länsstyrelsen.

7 § Uppgifter om nötkreatur som skall utgöra underlag för utbetalning av stöd i stödområde 1-3 hämtas ur centrala nötkreatursregistret (CDB). (SJVFS 2001:115).

8 § Med tackor och getter avses de hondjur som har lammat respektive fått killingar eller är äldre än ett år. Villkoren skall ha uppfyllts under hållandeperioden för ansökningsåret. (SJVFS 2001:115).

4 kap. MILJÖANPASSAT JORDBRUK

Ekologiska produktionsformer

Allmänt

1 § Genetiskt modifierade organismer eller produkter som härletts ur sådana organismer får inte användas, med undantag av veterinärmedicinska läkemedel.

2 § Stöd till ekologisk produktion kan inte samtidigt utbetalas för en areal för vilken det utbetalas stöd, enligt denna föreskrift, till anläggning av skyddszon, miljövänlig odling av sockerbetor eller miljövänlig odling av bruna bönor.

3 § Vid tillämpningen av artikel 9.2 i IAKS-förordningen skall den areal som faktiskt konstaterats ligga till grund för beräkning av den ersättningsberättigande arealen. Beräkningen skall ske i proportion till respektive gröda för vilken samma stödbelopp tillämpas.

Odling

4 § De jordbruksskiften som odlas i enlighet med denna författning skall vara klart avskilda från mark som inte odlas ekologiskt.

5 § Den ekologiska odlingen skall finnas på samma mark under hela stödperioden.

6 § Vid kontroll skall brukaren kunna lämna uppgifter om följande

1. växtföljder för den mark som odlas i enlighet med denna författning,
2. för förökningsmaterial: ursprung och behandling samt datum för sådd eller plantering,
3. för tillförda gödsel- och jordförbättringsmedel: datum för spridning, ursprung och mängd,

4. för tillförda bekämpningsmedel: datum för spridning, ursprung och mängd, samt

5. andra växtskyddsåtgärder som vidtagits i odlingen. (SJVFS 2001:115).

7 § Markens bördighet och biologiska aktivitet skall bibehållas eller höjas genom att en eller flera av följande åtgärder vidtas med sikte på god skörd

1. odling i lämplig växtföljd,
2. odling av baljväxtrika vallar,
3. odling av ettåriga grüngödslingsgrödor,
4. odling av växter med djupt rotsystem,
5. nedbrukning av organiskt material från jordbruksföretag som odlar enligt reglerna för ekologisk odling, samt
6. tillförsel av gödsel eller biprodukter från ekologiskt hållna djur.

I den mån näringstillförsel enligt första stycket inte är tillräcklig för att hålla växterna i växtföljden friska och produktionsdugliga, eller hålla marken i god kondition, får de gödsel- eller jordförbättringsmedel som anges i bilaga 5 användas, dock endast på de villkor som där anges. Inga andra gödsel- eller jordförbättringsmedel än de som anges i första stycket eller i bilaga 5 får användas. (SJVFS 2001:9).

8 § För användning av inköpta gödsel- och jordförbättringsmedel enligt bilaga 5 krävs förhandsprövning för att få behovet konstaterat för jordbrukare som inte är anslutna till ett godkänt kontrollorgan. Ansökan skall ges in till länsstyrelsen på av Jordbruksverket fastställd blankett.

Jordbrukare som är anslutna till ett godkänt kontrollorgan skall låta kontrollorganet avgöra behovet av att använda sådana gödsel- eller jordförbättringsmedel för vilka, enligt bilaga 5, behovsprövning krävs.

Jordbrukare som använder stallgödsel från egna ej ekologiskt hållna djur skall vid kontroll kunna visa att det har funnits behov av att använda sådan gödsel under odlingsperioden.

9 § *har upphävts genom (SJVFS 2001:9).*

10 § För att stimulera komposteringsprocessen får produkter som innehåller mikroorganismer eller växter användas.

Biodynamiska preparat framställda av stenmjöl, stallgödsel eller växter får användas för de ändamål som omfattas av första stycket och 7 §.

11 § För att förbättra markens bördighet och biologiska aktivitet får preparat av mikroorganismer som är godkända för ändamålet användas. Jordbrukaren skall få behovet av att vidta denna åtgärd konstaterat enligt förfarandet i 8 §.

Växtskydd

12 § För att förebygga skadlig inverkan i odlingen av växtskadegörare, sjukdomar och ogräs får en eller flera av följande åtgärder vidtas

1. val av lämpliga arter och sorter,
2. odling i lämplig växtföljd,
3. mekanisk bearbetning,
4. flamning och ångning,
5. utsättning och gynnande av växtskadegörarnas naturliga fiender eller antagonister, samt
6. användning av fällor och fångstanordningar.

I den mån växtskyddsåtgärderna enligt första stycket inte är tillräckliga för att hålla växterna i växtföljden friska och produktionsdugliga får de produkter som anges i bilaga 6 användas, dock endast på de villkor som där anges. Kemiska och biologiska bekämpningsmedel skall vara godkända av Kemikalieinspektionen eller vara undantagna från ett sådant godkännande.

Inga andra åtgärder eller preparat än de som anges i första stycket eller i bilaga 6 får användas.

Förökningsmaterial

13 § Förökningsmaterial skall vara ekologiskt odlat. Detta innebär att förökningsmaterial av ettåriga grödor skall härstamma från växtmaterial som odlats ekologiskt i åtminstone en generation och att förökningsmaterial av fleråriga grödor skall härstamma från växtmaterial som odlats ekologiskt i åtminstone två odlingsår.

I de fall ekologiskt odlat förökningsmaterial inte finns att tillgå kan Jordbruksverket ge dispens från nämnda krav. I Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1996:47) om godkännande av utsäde och vegetativt förökningsmaterial för framställning av ekologiska jordbruksprodukter regleras för vilka växter ekologiskt odlat förökningsmaterial inte behöver användas.

14 § För att en fruktodling skall vara stödberättigande skall den ha minst 400 träd per hektar äpple (*Malus spp.*), päron (*Pyrus spp.*), plommon eller körsbär (*Prunus spp.*).

För att en bärodling skall vara stödberättigande, skall den ha minst

1. 30 000 plantor per hektar smultron (*Fragaria vesca*) eller lingon (*Vaccinium vitis idaea*),
2. 20 000 plantor per hektar jordgubbar (*Fragaria ananassa*) eller åkerbär (*Rubus arcticus*),
3. 2 000 plantor per hektar hallon, björnbär eller björnbärskorsningar (*Rubus spp.*),

4. 1 200 plantor per hektar havtorn (*Hippophae rhamnoides*),
5. 1 500 plantor per hektar vinbär (*Ribes spp.*), krusbär (*Ribes uva-crispa*), blåbär (*Vaccinium spp.*), nypon (*Rosa spp.*) eller aronia (*Aronia spp.*), eller
6. 600 plantor per hektar fläder (*Sambucus nigra*). (SJVFS 2001:9).

15 § Frukt- och bärodling skall skötas med sikte på god skörd. Fruktträd skall, om de är av sådan sort att detta krävs, årligen beskäras. Brukaren skall vid kontroll kunna visa på dokumentation av de åtgärder som vidtagits i odlingen.

Ekologisk djurhållning

16 § Stöd för ekologisk djurhållning beviljas endast för areal för vilken stöd för ekologisk odling beviljas.

17 § Sökanden skall redovisa det antal tackor, getter och suggor som ansökan om utbetalning avser. Minst det antal djur, omräknat till antal hektar vall och grönfoder, som anges i ansökan om utbetalning skall hållas ekologiskt under det stödår ansökan om utbetalning gäller.

Uppgifter om nötkreatur som skall utgöra underlag för utbetalning hämtas ur centrala nötkreatursregistret (CDB).

Djuren måste hållas ekologiskt senast från och med den 1 juli det första året i stödperioden. Orsak och tidpunkt för senarelagd ekologisk djurhållning skall antecknas i stalljournalen. (SJVFS 2001:115).

18 § I 17 § avses med tacka och get hondjur som har satts in i avel eller är äldre än ett år.

19 § Alla djur inom respektive djurslag på produktionsenheten skall skötas enligt de regler som anges i denna författning. Undantag ges dock för svin om följande förutsättningar är uppfyllda:

1. De ekologiskt och de konventionellt hållna djuren vistas inte tillsammans. Undantag gäller om de ekologiskt hållna djuren är lätt åtskiljbara från de konventionellt hållna djuren och samtliga djur utfodras i enlighet med denna författning.

2. Utrymmen för förvaring av foder är tydligt skilda åt.

3. Det finns en noggrann dokumentation av djuren och foderhanteringen.

20 § Brukaren skall kunna visa på dokumentation av den ekologiska djurhållningen. Vid kontroll skall följande uppgifter finnas tillgängliga

1. omfattningen av idisslars utevistelse, d.v.s. datum för den förlängda utevistelseperiodens start och slut samt datum för betesperiodens start och slut,

2. uppgifter om fodrets ursprung,

3. foderstat för samtliga grupper av djur,
4. uppgift om inköpta djur är uppfödda enligt ekologiska produktionsmetoder, samt
5. hälsojournal enligt 49 §.

Djurens ursprung

21 § Djur som förs in i besättningen under stödperioden skall komma från produktionsenheter som följer de bestämmelser för olika typer av ekologisk animalieproduktion som fastställs i denna författning eller godkänts som ekologisk produktion av ett av Jordbruksverket godkänt kontrollorgan. Detta produktionssystem skall ha tillämpats under djurens hela liv. Undantag från detta är tillåtet i följande fall:

1. Som ett komplement till en naturlig ökning av besättningen och för förnyelse av besättningen får, i begränsad omfattning för avel, nötkreatur, grisar, får och getter från icke-ekologisk uppfödning införlivas när lämpliga ekologiskt uppfödda djur inte finns tillgängliga.
2. Vid hög dödlighet bland djuren orsakad av omständigheter som har att göra med djurens hälsa, med olyckshändelser eller med katastrofer får förnyelse eller ny sammansättning av besättningen ske med icke-ekologiskt uppfödda djur när lämpliga djur inte finns tillgängliga. (SJVFS 2001:9).

Djurmiljö

22 § Djur får inte hållas bundna. När det är berättigat för djurens säkerhet får enskilda djur hållas bundna under en begränsad tidsperiod. Som ett undantag får nötkreatur i byggnader uppförda innan den 24 augusti 2000 hållas bundna under förutsättning att de får tillgång till regelbunden rastning.

Vid nybyggnad eller omfattande till- eller ombyggnad skall lösningar väljas som garanterar daglig rastning.

23 § Med regelbunden rastning avses daglig utevistelse under en maximalt utsträckt tid före och efter betesperioden. Vid rastning utomhus skall hänsyn tas till om detta är lämpligt med hänsyn till djurens välbefinnande och markens tillstånd.

24 § Alla djur skall ha tillgång till bete och kunna använda detta när djurens välbefinnande och markens tillstånd tillåter detta. För tjurar över ett år medges undantag om dessa hålls i rastgård utomhus.

Ungtjurar, som är anmälda till slakt, får hållas inne fram till slaktdatum dock längst till den 15 juni i Götaland och till den 1 juli i Svealand och Norrland. Länsstyrelsen kan medge undantag från dessa datum vid långa slaktköer.

25 § Suggor skall ges möjlighet att böka. För bökning kan olika material användas. Under den varma årstiden skall grisarna ha tillgång till gyttebad eller annan vattensvalka. (SJVFS 2001:9).

26 § Suggor skall hållas gruppvis. Detta gäller ej i sista stadiet av dräktigheten och under digivningsperioden.

27 § Moderdjur skall ges möjlighet till avskildhet vid förlossning.

28 § Kalvar, lamm och killingar skall ges möjlighet att dia under åtminstone hela råmjölkperioden.

29 § Kalvar får inte hållas enskilt i boxar när de är äldre än en vecka. I undantagsfall kan kalv hållas ensam. Boxen måste då vara avsedd för minst två kalvar.

30 § Avvänjning av smågrisar får inte ske tidigare än vid 40 dagars ålder.

31 § I bilaga 7 angivna måttbestämmelser skall tillämpas vid nybyggnation. För byggnader, som uppförts före den 24 augusti 1999 och som uppfyllde då gällande svenska regler för ekologisk produktion, medges undantag till och med den 31 december 2010.

32 § Byggnader avsedda för djur skall ha släta men inte hala golv. Minst halva den totala golvytan skall vara av helt golv, d.v.s. inte bestå av spalt eller nät. Med ”minst halva den totala golvytan” avses halva minimiytan enligt bilaga 7.

33 § Djuren skall ha en bekväm, ren och torr ligg- och viloplats och som skall bestå av helt golv utan spalt. Liggplatsen skall vara väl strödd. Ströet skall bestå av halm eller annat lämpligt naturmaterial. Ströet får förbättras eller berikas med de mineralprodukter som är tillåtna som gödselmedel i jordbruk med ekologisk produktion i enlighet med bilaga 5.

Foder

34 § Djuren skall födas upp på ekologiskt odlat foder, som huvudsakligen odlats på produktionsenheten. Detta innebär att för idisslare skall minst 90 % av fodret, räknat på årligt foderintag, vara ekologiskt odlat foder. För grisar är motsvarande andel 80 %. Vid låg foderproduktion, särskilt på grund av exceptionella väderförhållanden, kan Jordbruksverket tillåta en högre andel konventionellt foder under en begränsad period och för ett särskilt område.

35 § Fodermängder beräknas i kilo torrs substans.

36 § Utfodring av kalvar, lamm, killingar och smågrisar skall baseras på naturlig mjölk, företrädesvis modersmjölk. De skall födas upp på naturlig mjölk under en minimiperiod som är 3 månader för kalvar, 45 dagar för lamm och killingar och 40 dagar för grisar.

37 § Minst 75 % av det dagliga foderintaget skall vara ekologiskt odlat foder.

38 § Under betesperioden skall betet för idisslare utgöra minst hälften av grovfoderintaget.

39 § Minst 60 % av torrsbstansinnehållet i den dagliga foderransonen till idisslare skall utgöras av grovfoder. Under en period på högst tre månader tidigt i laktationen får grovfoderandelen sänkas till 50 %.

40 § Grovfoder skall ingå i den dagliga foderransonen för grisar.

41 § Konventionella foderråvaror av jordbruksursprung får användas för djurfoder endast om de förtecknas i bilaga 8 (foderråvaror av vegetabiliskt ursprung) och enbart om de framställs eller bereds utan användning av kemiska lösningsmedel.

42 § Endast produkter som förtecknas i bilaga 9 får användas som tillsatser respektive processtekniska hjälpmedel i ensilage.

43 § Foderråvaror av animaliskt ursprung (konventionella eller ekologiskt producerade) får endast användas om de förtecknas i bilaga 8.

44 § För att tillgodose djurens näringsbehov får endast produkter som förtecknas i bilaga 8 (foderråvaror av mineraliskt ursprung) samt bilaga 9 (avsnitt spårelement samt avsnitt vitaminer, provitaminer och kemiskt väldefinierade ämnen med likartad verkan) användas för djurfoder.

45 § Endast produkter som förtecknas i bilaga 9 (enzymer, mikroorganismer, bindemedel, klumpförebyggande medel och koaguleringsmedel samt processtekniska hjälpmedel för foder) får användas i djurfoder för de ändamål som anges för ovannämnda kategorier. (SJVFS 2001:9).

Hälso- och sjukvård

46 § Djur som visar tecken på sjukdom eller skada skall omgående tas om hand och ges erforderlig vård. Brister i djurens miljö, skötsel eller utfodring som kan ha orsakat hälsostörningar skall omedelbart åtgärdas.

47 § Veterinärmedicinska läkemedel skall användas i jordbruk med ekologisk produktion i enlighet med följande principer:

Fytoterapiprodukter (t.ex. växtextrakt, med undantag av antibiotika, och växtessenser) och homeopatiska produkter (t.ex. vegetabiliska och animaliska ämnen eller mineraler) samt spårelement, foderråvaror av mineraliskt ursprung och vitaminer enligt bilagorna 8 och 9 skall användas hellre än kemisk-syntetiskt framställda veterinärmedicinska läkemedel eller antibiotika, under förutsättning att de har en effektiv terapeutisk verkan på den djurart och under de förhållanden som behandlingen är avsedd för.

Om användningen av ovan nämnda produkter inte visar sig vara, eller sannolikt inte kommer att bli, effektiv vid behandling av sjukdom eller skada och behandling är nödvändig för att undvika smärta och lidande hos djuret får kemisk-syntetiskt framställda veterinärmedicinska läkemedel eller antibiotika användas.

48 § Rutinmässig, förebyggande behandling med läkemedel eller kemiska bekämpningsmedel får inte utföras. När det är påkallat av veterinärmedicinska skäl är dock behandling med vaccin eller bedövningsmedel tillåten.

49 § Hälsojournal skall föras över alla skador och sjukdomar, deras behandling och behandlingsresultat. Även förebyggande behandlingar skall dokumenteras. Uppgifter om slakt, levandedjursbesiktning och mjölkbedömning skall journalföras. I hälsojournalen skall alla djur eller djurgrupper kunna identifieras.

När veterinärmedicinska läkemedel används skall produkttypen tydligt anges i hälsojournalen tillsammans med detaljerade uppgifter om diagnos, dosering, behandlingssätt, behandlingens längd och karenstid.

Fortplantning och operativa ingrepp

50 § Artificiell insemination är tillåten. Andra former av artificiell fortplantning eller hjälp till fortplantning (t.ex. embryoöverflyttning) är förbjudna.

51 § Andra operativa ingrepp än märkning, nosringning av tjurar, kastring och avhorning är tillåtna endast om de är påkallade av veterinärmedicinska skäl.

Åtgärder för minskat kväveläckage

Fånggröda

52 § För att få ersättning för fånggröda måste en areal motsvarande minst 20 % av vårsädesarealen på jordbruksföretaget odlas med fånggröda. Därutöver ersätts ytterligare redovisad areal fånggröda. (SJVFS 2001:9).

53 § Fånggröda skall sås i samband med sådd av huvudgrödan eller senast sista sådatum, med undantag för fånggröda som sås efter huvudgrödan potatis, rotfrukter eller grönsaker. (SJVFS 2001:115).

54 § Utsädet vid sådd av fånggröda i huvudgrödan skall utgöras av vallgräs eller vallgräs i blandning med vallbaljväxter. Högst 10 viktprocent av utsädesblandningen får utgöras av vallbaljväxter.

55 § Fånggröda efter potatis, rotfrukter eller grönsaker skall utgöras av höstråg eller westervoldiskt rajgräs. Om fånggrödan är höstråg skall den sås snarast efter skörd, dock senast den 15 september i Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län respektive senast den 1 oktober i Blekinge, Skåne och Hallands län. Om fånggrödan är westervoldiskt rajgräs skall den sås snarast efter skörd, dock senast den 15 augusti.

56 § Fånggrödan skall sås med en för arten och syftet med odlingen normal utsädesmängd. Om etableringen av fånggrödan är otillräcklig med hänsyn taget till lokala förhållanden samt väderlek lämnas ingen ersättning för fånggröda. (SJVFS 2001:115).

57 § Fånggrödan får brytas tidigast den 10 oktober i Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län respektive tidigast den 20 oktober i Blekinge, Skåne och Hallands län. Fånggröda som sås efter potatis, rotfrukter eller grönsaker får brytas tidigast den 1 januari.

58 § Fånggrödan får inte utnyttjas för slätter, bete eller annan produktion förrän efter tidigaste datum för brytning. Efter skörd av huvudgrödan får inte gödselmedel eller kemiska bekämpningsmedel spridas i fånggrödan fram till datum för brytning enligt 57 §. (SJVFS 2001:115).

Vårbearbetning

59 § För att få ersättning för vårbearbetning måste en areal motsvarande minst 20 % av vårsädesarealen på jordbruksföretaget vårbearbetas. Därutöver ersätts ytterligare vårbearbetning. (SJVFS 2001:9).

60 §²⁴ Stödberättigande areal får utgöras av mark som inte jordbearbetas efter skörd fram till och med den 31 december under aktuellt stödår och på vilken vårsådd sker senast sista sådatum året efter det aktuella stödåret. (SJVFS 2001:115).

---

²⁴ Senaste lydelse SJVFS 2001:77.

61 § Skörd av potatis, rotfrukter eller grönsaker är att betrakta som jordbearbetning.

62 § Kemiska bekämpningsmedel får inte spridas på den stödberättigade arealen förrän tidigast den 1 januari året efter aktuellt stödår. (SJVFS 2001:42)

Skötsel av våmarker och småvatten

63 § Stöd för skötsel av våmarker och småvatten kan lämnas för våmarker och småvatten som har besiktigats av länsstyrelsen innan anläggningen påbörjats och som länsstyrelsen har godkänt efter det att anläggningen färdigställts. Länsstyrelsen fastställer den areal som omfattas av åtagandet. (SJVFS 2001:9).

64 § *har upphävts genom (SJVFS 2001:9).*

65 § Dammvallar, brunnar och övriga anläggningar skall underhållas så att deras funktion består under hela stödperioden.

66 § Inom våtmark eller småvatten är det inte tillåtet att sprida gödselmedel, bekämpningsmedel eller, om inte länsstyrelsen bestämmer annat, kalk.

67 § Igenväxningsvegetation skall tas bort i den utsträckning som länsstyrelsen bestämmer.

68 § Om tilläggsersättning lämnas för avslagning av växtlighet eller betning av våmarker och småvatten skall den avslagna växtligheten föras bort från våtmarken eller småvattnet. Länsstyrelsen får bestämma att den avslagna växtligheten inte behöver föras bort från våtmarken eller småvattnet.

Skyddszoner

69 § *har upphävts genom (SJVFS 2001:9).*

70 § Med vattenområde avses vattendrag, sjö, hav eller damm.

71 § Den sträcka av skyddszonsskiftet som gränsar mot vattenområdet skall vara minst 20 m lång.

72 § Skyddszonen skall sås senast sista sådatum det första året i stödperioden. Växtligheten på skyddszonen skall utgöras av vallgräs eller vallgräs i blandning med vallbaljväxter varav högst 10 viktprocent av utsädesblandningen får utgöras av vallbaljväxter. Sådden skall ske med en

för arten och syftet med odlingen normal utsädesmängd. Skyddszon som redan är etablerad vid stödperiodens början omfattas inte av kravet på sådd. (SJVFS 2001:115).

73 § Anlagd skyddszon skall ligga obruten på samma mark under hela stödperioden. Skadad eller utgången växtlighet skall repareras.

74 § Inom skyddszonen är det inte tillåtet att sprida gödselmedel eller kemiska bekämpningsmedel.

75 § Växtligheten på skyddszonen skall skördas, dock tidigast den 15 juli, och skörden skall föras bort. Växtligheten på skyddszonen får betas under hela betessäsongen. Växtligheten på skyddszonen får inte användas till utsädesproduktion.

76 § Det sista året i stödperioden får skyddszonen brytas tidigast den 1 september i Dalarnas och Gävleborgs län, den 20 september i Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län, den 10 oktober i Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands och Västra Götalands län och tidigast den 20 oktober i Blekinge, Skåne och Hallands län.

Miljövänlig odling av bruna bönor

77 § All den areal bruna bönor som odlas på jordbruksföretaget skall skötas enligt stödreglerna.

78 § Kemiska bekämpningsmedel mot insekter eller svamp får inte användas. Kvävetillförsel får endast ske med högst 30 kg per hektar som en startgiva i direkt anslutning till sådd. (SJVFS 2001:9).

79 § Sökanden skall årligen upprätta en växtodlingsplan. Av planen skall framgå tillförd mängd kväve och tidpunkt för tillförseln. Tillförseln skall redovisas skiftesvis.

80 § Odling skall ske i rader med sådant radavstånd att mekanisk ogräsbekämpning kan utföras. Annan jordbearbetning än mekanisk ogräsbekämpning får inte ske före den 15 november om inte en höstsådd gröda sås samma år som bruna bönor har odlats.

Miljövänlig odling av sockerbetor

81 § All den areal sockerbetor som odlas på jordbruksföretaget skall skötas enligt stödreglerna.

82 § Kemiska bekämpningsmedel får endast användas i odlingen före den 1 augusti.

83 § Vid det första tillfället då skiftet skall behandlas med kemiska bekämpningsmedel mot ogräs (herbicer) får bredspridningsteknik användas. Efterföljande herbicidbehandlingar på skiftet skall ske med bandspridningsteknik.

84 § På varje skifte skall det finnas en kontrollruta, som skall vara representativ för skiftet. Kontrollrutan, som skall vara tydligt utmärkt på skiftet, skall vara minst 6 meter bred och 10 meter lång. Kontrollrutan skall finnas på samma plats under den tid sockerbetor odlas på skiftet. I kontrollrutan får ogräs inte bekämpas mekaniskt eller med bredspridningsteknik. Högväxta ogräs får slås av efter den 1 juli. Höjden på ogräset efter sådan avslagning får inte understiga 20 cm.

85 § Sockerbetsblasten skall brukas ned eller föras bort från skiftet senast en vecka efter det att skörden avslutats på skiftet.

Denna författning²⁵ träder i kraft den 1 januari 2001.

Denna författning²⁶ träder i kraft den 1 mars 2001 men skall tillämpas från den 1 januari 2001.

Genom författningen upphävs Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2000:98) om miljöstöd för ekologisk produktion år 2000.

Den upphävda författningen gäller fortfarande i ärenden som anhängiggjorts under år 2000.

Denna författning²⁷ träder i kraft den 15 maj 2001 men skall tillämpas från den 1 januari 2001.

Denna författning²⁸ träder i kraft 10 maj 2001.

---

²⁵ SJVFS 2000:132.

²⁶ SJVFS 2001:9.

²⁷ SJVFS 2001:42.

²⁸ SJVFS 2001:51.

Denna författning²⁹ träder i kraft den 21 juni 2001.

Denna författning³⁰ träder i kraft den 12 juli 2001. Bestämmelserna i 1 kap. 10, 11 och 15 §§, 2 kap. 26 och 28 §§ samt 4 kap. 60 § skall tillämpas från den 1 januari 2001.

Bestämmelserna i bilaga 3 skall tillämpas från den 16 juni 2001.

Denna författning³¹ träder i kraft den 1 mars 2002 men skall tillämpas från den 1 januari 2002.

Författningen i sin äldre lydelse gäller fortfarande i ärenden som anhängiggjorts före utgången av år 2001.

MATS PERSSON

Kirsi Heinonen
(Miljö- och regionalstödsenheten)

---

²⁹ SJVFS 2001:68.

³⁰ SJVFS 2001:77.

³¹ SJVFS 2001:115.

Bilaga 1

|

Definitioner av värdefulla landskapselement

Utöver vad som för varje enskilt värdefullt landskapselement som redovisas nedan gäller även att samtliga till väsentlig del skall ha tillkommit före den storskaliga mekaniseringen av jordbruket, d.v.s. före 1940.

Brukaren skall ha rätt att bedriva skötsel av samtliga landskapselement som ingår i skötselåtagandet.

Värdefullt landskapselement	Definition
<i>Allé</i>	Anläggning av minst 7 träd ursprungligen planterade längs en väg. Anläggningen kan vara enkel eller dubbelsidig. Renar inkluderas. I landskapselementet <i>Allé</i> får inte landskapselementet <i>Hamlad träd</i> räknas separat för erhållande av ersättning.
<i>Brukningssväg</i>	Väg utan asfalt eller oljegrus som använts eller används för transporter inom gården. Renar och eventuellt dike inkluderas. I landskapselementet <i>Brukningssvägar</i> får inte landskapselementet <i>Öppet dike</i> räknas separat för erhållande av ersättning.
<i>Brunn, källa</i>	Brunn eller vattenkälla, eventuellt med ursprunglig konstruktion av trä eller sten. Omgivande ren inkluderas.
<i>Byggnadsgrund</i>	Byggnadsgrund eller byggnad utan fungerande tak som hör samman med tidigare markanvändning/hushållning. Grunden består av en eller flera tydliga grund- eller hörnstenar samt eventuellt spismursröse. Marken innanför grundens ytterväggar och omgivande ren inkluderas. Landskapselementet <i>Byggnadsgrund</i> får inte räknas separat för erhållande av ersättning när det ligger på landskapselementet <i>Åkerholme</i> .

³² Senaste lydelse SJVFS 2001:42.

<i>Fornlämningslokal</i>	<p>Fasta fornlämningar, ovan jord, enligt kulturminneslagen med kringliggande skydds- eller fornlämningsområde.</p> <p>Landskapselementet <i>Fornlämningslokal</i> får inte räknas separat för erhållande av ersättning när det ligger på landskapselementet <i>Åkerholme</i>.</p>
<i>Fägata</i>	<p>Drivningsväg för boskap mellan gården eller byn och betesmarken, omgiven av stenmurar eller trögärdesgårdar. Renar inkluderas.</p> <p>I landskapselementet <i>Fägata</i> får inte landskapselementen <i>Stenmur</i>, <i>Gärdesgård av trä</i> och <i>Brukningväg</i> räknas separat för erhållande av ersättning.</p>
<i>Gärdesgård av trä</i>	<p>Gärdesgård uppförd i ursprungligt syfte att hägna in eller stänga ute boskap. Hägnaden är uppförd i traditionell konstruktion av trä t ex bestående av störar, gärdsel/slanor och hank, vidja eller ståltråd. Angränsande renar och eventuell grind inkluderas.</p> <p>Landskapselementet <i>Gärdesgård av trä</i> får inte räknas separat för erhållande av ersättning när det ingår i landskapselementet <i>Fägata</i>.</p>
<i>Hamlat träd</i>	<p>Träd präglad av kontinuerlig lövtäkt eller möjligt att återuppta i hamling. En skyddszon där konkurrerande vegetation kan skada trädet inkluderas.</p> <p>Landskapselementet <i>Hamlat träd</i> får inte räknas separat för erhållande av ersättning när det ingår i landskapselementen <i>Pilevall</i>, <i>Pilerad</i>, <i>Allé</i> eller <i>Solitärträd</i>.</p>
<i>Jordvall, gropvall</i>	<p>Vall av jord eller stenblandad jord uppförd som gräns eller hägnad. Renar och parallellt grävt dike inkluderas.</p> <p>Landskapselementet <i>Jordvall, gropvall</i> får inte räknas separat för erhållande av ersättning när det ingår i landskapselementen <i>Pilevall</i>, <i>Pilerad</i>.</p>

<i>Läplantering</i>	Långsträckta täta rader av träd eller träd och buskar omgivna av åkermark. Läplanteringen är gjord som skydd mot vind och jorddrift. Renar inkluderas.
	Landskapselementet <i>Ren mellan åkerskiften</i> får inte räknas separat för erhållande av ersättning när det ingår i landskapselementet <i>Läplantering</i> .
<i>Småvatten</i>	Mindre vattensamling som huvudsakligen varit nyttjad för agrara verksamheter. Anlagt, alternativt utgörs av en naturlig vattensänka eller naturbildat småvatten med en areal mindre än 0,1 ha, som ständigt håller ytvatten eller fuktig markyta. Omgivande ren inkluderas.
	Landskapselementet <i>Småvatten</i> får inte räknas separat för erhållande av ersättning när det ligger i landskapselementet <i>Åkerholme</i> .
<i>Odlingsröse, stentipp</i>	Odlingssten samlad i rösen eller tippor. Renar inkluderas.
	Landskapselementet <i>Odlingsröse, Stentipp</i> får inte räknas separat för erhållande av ersättning när det ligger i landskapselementet <i>Åkerholme</i> .
<i>Pilevall, pilerad</i>	Pilträäd, eller andra liknande träd, ursprungligen planterade i rad på en jordvall eller längs en väg. Pilträden är präglade av hamling. Renar inkluderas.
	Landskapselementet <i>Pilevall, Pilerad</i> får vid beräkning av ersättning inte samtidigt tas upp som landskapselementen <i>Allé</i> eller <i>Hamlad träd</i> .
<i>Ren mellan åkerskiften</i>	Gräsbärande ren mellan åkerskiften som utgör eller har utgjort fast gräns mellan skiften eller brukningsenheter.
	Landskapselementet <i>Ren mellan åkerskiften</i> får inte räknas separat för erhållande av ersättning när det ingår i landskapselementen <i>Läplantering</i> eller <i>Trädrad, buskrad</i> .

<i>Solitärträd</i>	<p>Enstaka fristående träd i åkermark. En skyddszon om minst 2 meters radie runt stammen inkluderas. Trädets skyddszon skall vara helt omgiven av åkermark.</p> <p>Landskapselementet <i>Hamlad träd</i> får inte, vid beräkning av ersättning, tas upp samtidigt som landskapselementet <i>Solitärträd</i>.</p>
<i>Stenmur</i>	<p>Murarna är uppförda i ursprungligt syfte att hägna in eller stänga ute boskap eller att avgränsa brukningsenheter. Muren är ursprungligen upplagd med huvudsakligen flera skikt sten. Omgivande renar inkluderas.</p> <p>Landskapselementet <i>Stenmur</i> får inte räknas separat för erhållande av ersättning när det ingår i landskapselementet <i>Fägata</i>.</p>
<i>Traditionell hässja eller storhässja i bruk</i>	<p>Hässja av huvudsakligen traditionell träkonstruktion som är i bruk.</p>
<i>Trädrad, buskrad</i>	<p>Långsträckt anlagd, hävdad räcka av ädla lövträd eller taggbuskar och bärande buskar i anslutning till åkermark. Växterna bildar en sammanhängande rad. Renar inkluderas. Denna typ av landskapselement förekommer endast i fullåkersbygd.</p> <p>Landskapselementet <i>Ren mellan åkerskiften</i> får inte räknas separat för erhållande av ersättning när det ingår i landskapselementet <i>Trädrad, buskrad</i>.</p>
<i>Liten svårbrukad åker</i>	<p>Åker som till sin storlek är högst 0,3 hektar och varaktigt avgränsad av diken, vägar, hägnader, naturformationer etc. Omgivande renar inkluderas.</p>
<i>Åkerholme</i>	<p>Fastmarksimpediment helt omgivet av åkermark. Arealen är minst 100m² och högst 0,1 hektar.</p> <p>Landskapselementet <i>Åkerholme</i> skall för beräkning av ersättning dominera om det på sig bär någon av landskapselementen <i>Odlingsröse</i>, <i>stentipp</i>, <i>Byggnadsgrund</i> och <i>Fornlämningslokal</i>, <i>Småvatten</i> eller <i>Överloppsbyggnad</i>.</p>

Öppet dike

Öppet, i huvudsak anlagt, dike för dränering av åkermark. Diket är vattenförande någon del av året. Renar inkluderas.

Landskapselementet *Öppet dike* får inte räknas separat för erhållande av ersättning när det ingår i landskapselementet *Brukning sväg*.

Överloppsbyggnad

Byggnad som hör samman med tidigare markanvändning/hushållning. Byggnaden skall ha fungerande tak och i övrigt exteriört autentiskt utseende. Det område kring en byggnad som är avgörande för dess bevarande inkluderas. Byggnad som används för boende eller som är viktig för företags produktion är inte att betrakta som en överloppsbyggnad.

Landskapselementet *Överloppsbyggnad* får inte räknas separat för erhållande av ersättning när det ligger i landskapselementet *Åkerholme*.
(*SJVFS 2001:77*).

*Bilaga 4***Skötselåtgärder som krävs för vissa värdefulla landskapselement**

Värdefullt element	landskaps - Skötselåtgärder
Allé	Lövträd är fria från stamskott och i förekommande fall beskurna. Utgångna träd ersätts.
Brukningssväg	Vägbanor och förekommande diken är underhållna och fungerande.
Brunn, källa	Eventuellt lock, uppfodringsanläggning etc. är underhållen.
Fägata	Hägnaderna är underhållna i teknik och material som traditionellt förekommer i regionen och förekommande grind är underhållen och användbar.
Gårdsgård av trä	Gårdsgården är underhållen i teknik och material som traditionellt förekommer i regionen. Eventuell grind är underhållen och användbar.
Hamlat träd	Trädet är hamlat på det sätt och med det intervall som är traditionellt förekommande i regionen. Utgångna träd ersätts.
Läplantering	Utgångna träd och buskar ersätts
Pilevall, pilerad	Träden är beskurna med en teknik och de intervall som är traditionellt förekommande i regionen. Utgångna träd ersätts.
Stenmur	Muren underhålls och eventuella skador som uppkommit under året åtgärdas. Eventuell grind är underhållen och användbar.

Traditionell hässja eller storhässja i bruk	Årlig slåtter med bruk av hässjorna. Hässjorna underhålls.
Trädader, buskrader	Trädader och buskrader hålls täta. Buskar är föryngringsbeskurna. Skötseln sker enligt av länsstyrelsen fastställda skötselkrav.
Liten svårbrukad åker	Åkerns fältform är bevarad.
Öppet dike	Diket är i funktion och rensas vid behov.

Bilaga 5

Gödsel- eller jordförbättringsmedel

Allmänna villkor för alla produkter:

- får endast användas enligt bestämmelserna i denna författning, samt
- får endast användas enligt övriga svenska bestämmelser om gödselmedel.

Villkor för användning av gödsel från djur som inte hålls ekologiskt

- Gödsel från fjäderfä i bur och pälsdjur i bur räknas som intensiv djurproduktion och får inte i något fall användas i ekologisk odling.
- Gödsel från specialiserad slaktsvinsproduktion och specialiserad produktion av nöt i spaltgolvsboxar räknas som intensiv djurproduktion och får inte användas. Under förutsättning att djuren hålls på brukarens egna produktionsenhet och är brukarens egna räknas inte produktionen som intensiv och gödseln får användas.
- Gödsel från slaktsvinsproduktion i ströbäddsboxar får användas.
- Komposterad stallgödsel, obehandlad stallgödsel, torkad stallgödsel, flytande gödsel och torkad fjäderfägödsel får användas endast om villkor om djurtäthet för att räknas som extensiv djurhållning är uppfyllt.
- Förhandsprövning av godkänt kontrollorgan eller länsstyrelse krävs före användning av gödsel från djur som inte är brukarens egna och som inte finns på brukarens produktionsenheter.
- Gödsel från djur som är brukarens egna får användas utan förhandsprövning. Vid kontroll skall brukaren kunna visa att det har funnits behov av att använda sådan gödsel under odlingsperioden.

Följande produkter får endast användas efter det att behovet konstaterats av godkänt kontrollorgan eller länsstyrelse.

Komposterat hushållsavfall	Kompost av källsorterat hushållsavfall. Endast vegetabiliskt och animaliskt avfall. Producerat i ett slutet och kontrollerat insamlingsystem som godtagits av medlemsstaten. Högsta tillåtna koncentration i mg/kg torrsubstans: kadmium 0,7, koppar 70, nickel 25, bly 45, zink 200, kvicksilver 0,4, krom (total) 70, krom (VI) 0 (detektionsgräns). Endast under en period som löper ut den 31 mars år 2002.
Guano	
Komposterad blandning av vegetabiliskt material som inte är ekologiskt producerat	
Produkter eller biprodukter av animaliskt ursprung från djur som inte är ekologiskt hållna	Blodmjöl, hovmjöl, hornmjöl, benmjöl, avfettat benmjöl, fiskmjöl, köttmjöl, fjäder-, hår- och "chiquette"mjöl, ull, päls, hår, mjölkprodukter. För päls är högsta tillåtna halt krom (VI) i mg/kg torrsubstans 0 (detektionsgräns).
Alger och därav beredda produkter	Får endast användas om det framställts genom: 1. fysisk bearbetning, t.ex. torkning, frysning, malning, 2. extraktion med vatten eller utspädda syror eller alkaliska lösningar, 3. fermentation.
Kalk från sockerframställning	Endast under en period som löper ut den 31 mars 2002.
Basiskt slagg	T.ex. Thomasfosfat och Thomasslagg.
Råkaliumsalt	T.ex. kainit, sylvinit.
Kaliumsulfat eventuellt innehållande magnesiumsalt	Framställt av råkaliumsalt genom fysiska liska extraktion
Naturligt förekommande kalcium- och magnesiumkarbonater	T.ex. dolomitkalk, pulveriserad magnesiumhaltig kalksten.

Kalciumklorid	Lösning av kalciumklorid. För behandling av blad på äppelträd efter konstaterad kalciumbrist.
Rent svavel	
Spårämnen	Bor, kobolt, koppar, järn, mangan, molybden, zink.
Natriumklorid	Endast stensalt är tillåtet.

Följande produkter får användas utan att behovet först konstaterats av godkänt kontrollorgan eller länsstyrelse.

Torv	Får endast användas till trädgårdsgrödor.
Leror	T.ex. perlit, vermikulit.
Avfall från svampodling som inte är ekologisk	Det ursprungliga odlingssubstratet får endast bestå av de produkter som finns upptagna i denna bilaga.
Exkrement från maskar (maskkompost) och insekter	
Produkter och biprodukter av vegetabiliskt ursprung	Produkter och biprodukter som inte är ekologiskt producerade, t.ex. malda kakor från oljeväxter, skal från kakaoböner, maltgroddar, äppelrester.
Sågspån och träflis	Får endast användas om det kommer från trä eller virke som inte behandlats kemiskt efter avverkningen.
Komposterad bark	Får endast användas om det kommer från trä eller virke som inte behandlats kemiskt efter avverkningen.
Träaska	Får endast användas om det kommer från trä eller virke som inte behandlats kemiskt efter avverkningen.
Mjukt malet Råfosfat	Får inte innehålla mer kadmium än 90 g/ton fosfor.
Aluminiumkalciumfosfat	Får inte innehålla mer kadmium än 90 g/ton fosfor. Får endast användas på basiska jordar (pH > 7,5).

Vinasse och vinasseextrakt	Vinasse från salmiakproduktion är inte tillåtet.
Naturligt förekommande kalciumkarbonater	T.ex. krita, märgel, pulveriserad kalksten, algkalk, fosfathaltig krita.
Magnesiumsulfat	T.ex. kieserit.
Kalciumsulfat	T.ex. gips. Endast naturligt förekommande
Stenmjöl	

(SJVFS 2001:9)

Bilaga 6

Produkter för bekämpning av växtskadegörare

Produkter som undantagsvis får användas för bekämpning av växtskadegörare. Produkterna skall vara godkända av Kemikalieinspektionen eller vara undantagna från ett sådant godkännande för att få användas. Preparaten får inte innehålla genetiskt modifierade organismer.

Pyretriner utvunna ur <i>Chrysanthemum cinerariaefolium</i>	Insektsmedel. Eventuellt innehållande piperonylbutoxid som synergist.
Preparat baserade på <i>Azadirachta indica</i> (nim)	Insektsmedel. Får endast användas på prydnadsväxter
Bivax	Får användas som sår balsam
Feromoner	Endast i fällor och dispensrar. Endast i syfte att bestämma antalet skadegörare.
Koppar (II) oxiklorid, kopparhydroxid	Medel mot svamp i odlingar av frukt och bär, i potatis, plantskoleväxter och på prydnadsväxter utomhus. Endast under en period som löper ut den 31 mars 2002. Behovet ska vara konstaterat av kontrollorganet eller kontrollmyndigheten.
Svavel	Får användas mot svamp
Svavelkalk	Medel mot svamp, insekter och kvalster.
Kaliumbaserade fettsyror (såpor)	Medel mot svamp och insekter.
Preparat innehållande naturligt förekommande patogener hos växtskadegörare	Till exempel <i>Bacillus thuringiensis</i> , <i>Grandulosis virus</i> , etc.
Vegetabiliska och animaliska oljor	Medel mot insekter, kvalster och svamp, groddhämmare. Oljorna måste vara godkända av Kemikalieinspektionen eller undantagna från kravet på godkännande.
Paraffinolja	Medel mot insekter och kvalster
Lecitin	Medel mot svamp
Gelatin	Insektsmedel
Hydrolyserade proteiner	Lockämne. Endast för användning i enlighet med godkända användningsmetoder tillsammans med andra lämpliga produkter i denna bilaga.
Diammoniumsulfat	Lockämne som endast används i fällor

Bilaga 7

Byggnader för nötkreatur, får och grisar

	Utrymme inomhus (nettoutrymme tillgängligt för djuren)		Utrymme utomhus (rastgård, ej betesmark)
	Minsta levande vikt (kg)	m ² /djur	m ² /djur
Nötkreatur	högst 100 högst 200 högst 350 högst 500 mer än 500	1,5 2,5 4,0 5,0 minst 1 m ² /100kg	1,1 1,9 3 3,7 minst 0,75 m ² /100 kg
Mjölkkor		6	4,5
Avelstjurar		10	30
Får och getter lamm och killingar		1,5 0,35	2,5 0,5
Modersuggor med upp till 40 dagar gamla smågrisar		7,5	2,5
Slaktsvin	högst 50 högst 85 högst 110	0,8 1,1 1,3	0,6 0,8 1
Smågrisar	över 40 dagar och högst 30 kg	0,6	0,4
Avelsgrisar suggor Avelsgrisar galtar		2,5 6,0	1,9 8,0

Bilaga 8**Foderråvaror****1. Foderråvaror av vegetabilisk ursprung**

Spannmål, produkter och biprodukter. Följande ämnen ingår i denna kategori:

Havre	havregryn, kli av skalad havre, havreskal och havrekli
Korn	kornprotein och kornfodermjöl
Riskorn	riskross, riskli, risgroddar och expeller
Hirskorn;	
Rågkorn	rågfodermjöl, rågskalmjöl och rågkli
Durra	
Vete	vetefodermjöl, veteskalmjöl, veteglutenfoder, vetegluten, vetekli och vetegroddar
Speltvete	
Rågvete	
Majs	majsfodermjöl, majscli, majsgröddar, expeller och majs gluten
Maltgroddar	
Drav	

Oljehaltiga frön eller frukter, produkter och biprodukter. Följande ämnen ingår i denna kategori:

Rapsfrö	rapsexpeller och rapsskal
Sojaböner,	rostade sojaböner och sojabönskal
Solrosfrön	och expeller
Bomullsfrön	och expeller
Linfrön,	expeller
Sesamfrön	och expeller
Palmkärnexpeller	
Rybsfrö	och rybsfröexpeller

Pumpfröexpeller	
Olivpressmassa	från fysisk extraktion av oliver.

Frön från baljväxter, produkter och biprodukter. Följande ämnen ingår i denna kategori:

Kikärter	frön
Evrum ervilia	frön
Lathyrus sativus	frön som genomgått lämplig värmebehandling
Ärter	frön; ärtfodermjöl och ärtkli
Åkerbönor	frön, fodermjöl och kli
Bondbönor	frön
Vicker	frön
Lupinfrön.	

Stamknölar, rotfrukter och rötter, produkter och biprodukter. Följande ämnen ingår i denna kategori:

Sockerbetsmassa	
Torkad beta	
Potatis	
Potatisprotein	
Potatisstärkelse	
Potatispulpa	biprodukt från extraktion av potatisstärkelse
Maniokrot	
Rotknöl av sötpotatis	
Tapioka	

Andra frön och frukter, produkter och biprodukter. Följande ämnen ingår i denna kategori:

Johannesbrödmassa	
Johannesbrödskidor	
Citrusrester	
Äppelmäsk	
Tomatrester	
Druvmäsk	

Vallfoder och grovfoder. Följande ämnen ingår i denna kategori:

Lusern och lusernmjöl	
Klöver och klövermjöl	
Gräs	från foderväxter, gräsmjöl
Hö	
Ensilage	
Halm från spannmål	
Rotfrukter till foder.	

Andra växter, produkter och biprodukter. Följande ämnen ingår i denna kategori:

Melass	som bindemedel i foderblandningar
Algmjöl	erhållet genom torkning och krossning. Ska vara tvättat för att minska jodhalten
Pulver och extrakt från växter	
Vegetabiliskt proteinextrakt	endast till ungdjur
Kryddor och örter	

2. *Foderråvaror av animaliskt ursprung*

Mjölk- och mejeriprodukter. Följande ämnen ingår i denna kategori:

Obehandlad mjölk	enligt definitionen i direktiv 92/46/EEG (*)
Mjölkpulver	
Skummjölk och skummjölkspulver	
Kärnmjölk och kärnmjölkspulver	
Vassle och vasslepulver	även vasslepulver med låg sockerhalt
Vassleproteinpulver	extraherat genom fysisk behandling
Kaseinpulver	
Laktospulver	

Fisk och andra havsdjur, produkter och biprodukter. Följande ämnen ingår i denna kategori:

Fisk,	
Fiskolja	ej raffinerad
Torskleverolja	ej raffinerad
Autolysater, hydrolysater och proteolysater från fisk, blötdjur eller kräftdjur.	erhållina genom enzymprocess, i löslig eller icke-löslig form, enbart för ungdjur
Fiskmjöl.	

3. *Foderråvaror av mineraliskt ursprung*

Följande ämnen ingår i denna kategori:

Natrium:
 havssalt, ej raffinerat
 bergssalt, obearbetat från gruva
 natriumsulfat
 natriumkarbonat
 natriumbikarbonat

natriumklorid

Kalcium:

märgel

skal av vattendjur (inbegripet ben av bläckfisk)

kalciumkarbonat

kalciumlaktat

kalciumglukonat

Fosfor:

dikalciumfosfat

avfluorerat dikalciumfosfat

avfluorerat monokalciumfosfat

Magnesium:

magnesiumanhydrid

magnesiumsulfat

magnesiumklorid

magnesiumkarbonat

Svavel:

natriumsulfat

Fodertillsatser, vissa ämnen som används i djurfoder (Direktiv 82/471/EEG) samt processtekniska hjälpmedel som används i foder

1. Fodertillsatser

Spårelement. Följande ämnen ingår i denna kategori:

- E1 Järn:
järn(II)karbonat
järn(II)sulfat, monohydrat
järn(III)oxid
- E2 Jod:
kalciumjodat, vattenfritt
kalciumjodat, hexahydrat
kaliumjodid
- E3 Kobolt:
kobolt(II)sulfat, monohydrat och/eller heptahydrat
basiskt kobolt(II)karbonat, monohydrat
- E4 Koppar:
koppar(II)oxid
basiskt koppar(II)karbonat, monohydrat
koppar(II)sulfat, pentahydrat
- E5 Mangan:
mangan(II)karbonat
manganoxid och mangan(III)oxid
mangan(II)sulfat, mono- och/eller tetrahydrat
- E6 Zink:
zinkkarbonat
zinkoxid
zinksulfat, mono- och/eller heptahydrat
- E7 Molybden:
ammoniummolybdat, natriummolybdat
- E8 Selen:
natriumselenat

---

³³ Stycket under punkt 1 angående konserveringsmedel har utgått.

natriumselenit

Vitaminer, provitaminer och kemiskt väldefinierade ämnen med likartad verkan. Följande ämne ingår i denna kategori:

Vitaminer som är tillåtna enligt direktiv 70/524/EEG (**):

- helst vitaminer som härstammar från råvaror som ingår naturligt i fodret, eller

- syntetiskt framställda vitaminer som är identiska med naturliga vitaminer endast för icke idisslare.

Enzymer. Följande ämnen ingår i denna kategori:

Enzymer som är tillåtna enligt direktiv 70/524/EEG.

Mikroorganismer. Följande mikroorganismer ingår i denna kategori:

Mikroorganismer som är tillåtna enligt direktiv 70/524/EEG.

Bindemedel, klumpförebyggande medel och koaguleringsmedel. Följande ämnen ingår i denna kategori:

E 551b Silikagel

E 551c Kiselgur

E 553 Sepiolit

E 558 Bentonit

E 559 Kaolinleror

E 561 Vermiculit

E 599 Perlit

2. Processtekniska hjälpmedel som används i foder

Processtekniska hjälpmedel för ensilage. Följande ämnen ingår i denna kategori:

Havssalt, grovt bergsalt, enzymer, jäst, vassla, socker, sockerbetsmassa, mjöl av spannmål, melass samt mjölksyre-, ättiksyre-, myrsyre- och propionsyrebakterier.

När väderleksförhållandena inte tillåter tillräcklig fermentering kan användning av mjölksyra, myrsyra, propionsyra och ättiksyra vid produktionen av ensilage tillåtas.

(SJVFS 2001:9)

Bilaga 10

Upphävd genom (SJVFS 2001:115).